

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 175. szám
1989. július 27., csütörtök

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEVEDI LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Viki, a kozmopolita

Tegnap, szerdán a Gabonatermesztési Kutatóintézetben megtartott, évenként szokásos napraforgóbemutatót bekonferáló Frank József tudományos főosztályvezetőtől még azt is megtudtam: ráadásul még kozmopolita növény is. Ez annyit jelent, hogy a nálunk kikísérletezett hibrid Franciaországban vagy Spanyolországban egyaránt megállja a helyét. Legutóbb a Viki és a francia-magyar „vérű” Vidoc Indiában verte az ott honos fajtákat. Ma jött egy telefonhívás Argentínából, a Florakiszból kérétek vetőmagot.

Pedig a nagy olajtartalmú napraforgó ipari célú termesztése nem is olyan hosszú időre nyúlik vissza, a hetvenes évek elejére. Magyarországon 1974 óta 13 szevedei érdekeltég hibrid kapott állami elismerést, míg külföldön kilenc.

A napraforgó rendkívül életrevaló. A fényre „figyelve” a nap energiájából minél többet magába gyűjt, erős és szerteágazó gyökérszisztemmel szivósan megkeresi a talaj eldugott víztartalékait is.

A fajtakísérletekben szereplők száma ennek többszöröse. A hazai vetésterület felén, 165 ezer hektáron található meg a szevedei napraforgókat. A tőkés országokba, elsősorban Franciaországba 200 ezer hektárra való magot exportálunk. E mennyiség robbanásszerű növekedéséért kapta meg az intézet tavaly a Nemzetközi Export Trófeát, s hogy a legutóbbi elis-

merést se hagyjuk ki, a Pécsi Ipari Vásár nagydíját.

A kutató szerint vannak „időzített bombák”, amelyek az elkövetkezendő években robbanhatnak az élvonalba. E versenyben a termőképességnek, az olajhozamnak, betegségekkel szembeni ellenállásának, a tulajdonságok kiegyensúlyozottságának egyaránt jelentős szerep jut.

A betakarítás előtti aktuális helyzetről a Növényolajipari Vállalat kereskedelmi igazgatóhelyettese, Tóth Gábor szöveg. Augusztusra a feldolgozóipari rekonstrukció befejeződik, melynek révén 50 százalékkal nő a kapacitás. Így zökkenőmentes felvásárlásra számíthatunk. A tavalyi mérséklés után most emelték a napraforgó alapárát, tonnánként 10 ezer forintra. Emellett érdemes figyelni a minőségi követelményekre is, hisz a nedvesség és az olajtartalom, a tisztaság befolyásolja az esetleges felárat. Ugyanúgy az átadás időpontja, s a többlettermelés mennyisége is „pontot” ér. Természetesen ez a növény is csak akkor lehet jövedelmező, ha a mezőgazdaságban dolgozók nem rutinból termesztik, hanem figyelnek a technológiára, s a hibridekben rejlő előnyös tulajdonságokat „előcsalogatják.”

A kiszombori tenyészkerti napraforgó-bemutató a nagyszámú érdeklődő szakember számára ehhez nyújthat igazi segítséget. A termelőnek érdeke megbecsülni ezt a növényt, amelyből alapvető élelmiszer nyerhető, egyben exportképes termék, s ráadásul a vetőmagja is keresett.

T. Sz. I.

Magyar politikusok Mexikóban

Berecz János, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke és Major László, a KB tagja, a KB-iroda vezetője Mexikóvárosban párt- és parlamenti vezetőkkel tárgyalt.

A magyar politikusok eszmecsereit folytattak az MSZMP és a kormányzó Intézményes Forradalmi Párt (PRI) kapcsolatairól.

A téma: a Délmagyarország

Az MSZMP és az Ellenzéki Kerekasztal szevedei tárgyalásain az egyik legélesebb ütközési pont a Délmagyarország „tulajdonlása” volt. A szócsaták érvei meglehetősen messzire kerültek a mindennapok gyakorlatától és a sajtó működésének objektív törvényszerűségétől. Mai számunk 3. oldalán Két tűz között címmel Szávay István, a Délmagyarország főszerkesztő-helyettese írja le gondolatait a vitáról. Mondatai szerkesztőségünk álláspontját is tükrözik.

Frau Müller és Herr Müller egyetértett...

Testvéreként egy nagycsaládban

Több utas — kevesebb árú

Az év első hat hónapjában összesen 114,5 millió utaztak vasúton, csaknem 4 százalékkal többen, mint egy évvel korábban. A tervhez képest még kedvezőbb az eredmény, hiszen a vasút arra számított, hogy 12,5 százalékkal kevesebben veszik igénybe a vonatokat.

Különösen figyelemre méltóan emelkedett a MÁV nemzetközi személyforgalma. A szocialista országokba 30 százalékkal utaztak többen, mint az elmúlt év hasonló időszakában, a nyugati vonalakon azonban még ennél is nagyobb arányú a növekedés: csaknem 50 százalékkal nőtt a forgalom. A korábbinál többen utaztak gyorsvonaton, az első osztá-

lyú kocsiakat pedig hosszabb utakra vették igénybe, mint tavaly. Az átlagos utazási távolság kis híján elérte az 50 km-t, ez mintegy 3 százalékkal haladja meg az előző évit.

Az áruszállításban — s elsősorban a belföldi forgalomban — tovább csökkent a forgalom. Összesen 50 millió 703 ezer tonnányi áru utazott a vagonokban, 4 százalékkal kevesebb, mint tavaly ilyenkor. Ez összefügg a népgazdasági teljesítmények alakulásával. A belföldi forgalomban az átlagosnál nagyobb arányú a csökkenés: 28 millió 695 ezer tonna árut adtak fel vasúti szállításra, ez csaknem 8 százalékkal maradt el a tavalyitól.

Európai szemmel ez egy igen kis ház, amit át- és áthálóznak személyes ügyek. Olykor ügyesek. Ez az, ami bent van, de kívülről nem látható.

Szabadságunkat tárgyak jelölték ki, vagyis szó sem volt szabadságról. Belépünk egy tetszőlegesen választott lakásba, halkán zűmmög a hűtőszekrény, pittyeg a videó, az asztalon fényképek, a család — feléve éves tartalékait — Görögországban nyaralt. A látványt bekeretezi a több százézes OTP-tartozás. Az egyéni biztonság állami garanciája itt véget is ér.

A magyar lakások még mindig legfontosabb tartozéka azonban a küszöb. Az átlagos otthon küszöbje olyan magas, hogy meg lehet bűjni mögötte. A küszöb mögött eddig biztonságban voltunk, cserébe legfeljebb csöndesen asszisztálni kellett.

Hogy a küszöbön túl is van világ, azt ugyan eddig is tudtuk, de hogy valóban birtokba lehetne venni, nos, ez merőben új. Annyira, hogy nem is hiszünk benne. Hitelenségünk éppúgy a küszöb tartozéka, mint érdektelenségünk, vagy félelmünk. Mindig arról volt szó, ott kinn vigyázni kell. Igyekezzünk elhinni, csökkenőben van a veszély. Nincs már szükség ezekre a magas küszöbök-re. Le kellene bontani őket. Ha egy kicsit kijövünk a lakásokból, láthatjuk, mennyire elrondítják a házat.

Darvasi László

is érdeklődést mutat Szeved „testvérsége” iránt — kérdeztem a mi elnökhelyettesünket. S „Frau Müller” válaszából kiderült, oly annyira teljes az egyetértés a kölcsönös „igen” kimondására, hogy Herr Müller már a katalógusát is elhozta magával annak a kiállításnak, amely a testvérvárosra nyilvánítás várhatóan szeptemberi ceremóniáját színesíti majd.

— Abban is egyetértünk, persze, hogy ne a hivatalos, protokolláris megállapodás legyen az első tett ez ügyben, hanem már addig is vonjuk szorosra a kapcsolat szálait. S azok ne intézmények vezetőségében valósuljanak meg, hanem bensőségebb, közvetlen emberi találkozásokban. Olyanokban, mint amelyet például a Deák-gimnazisták már átéltek. Húsz darmsztádi gyerek üdült szevedi családoknál, s az egyik kislány így kezdte a vendéglátóknak szóló, már otthonról írt levelét: Kedves Mama és Papa!...

— Magam is úgy vélem, semmi értelmük az olyan testvérvárosi kötődéseknek, amelyek csak névlegesek. Ilyennek érzem például az odesszait, a cambridge-it. S mint hallottam, ellenpélda a turkui — ugyanis már hivatalos szervezés nélkül szövődnek baráti szálak finn és szevedei családok között. Nem tart attól, hogy a nálunknál jobb módú Darmstadt afféle szegény rokonnak néz majd bennünket, s a kapcsolat egy idő után magától elhal?

— A jelek nem erre valának. A három nap, amit nálunk töltöttem, az ellenkezőjéről győzt meg. Hadd soroljam csak cimszerűen: szeptemberben a Tömörkény gimnáziumból várnak vendéggyerekeket. A „deákosok” októberben adják vissza a látogatást. Stéhlik Jánost kiállítani hívják. Ajánlottak egy ötventagú férfikórusuk, hogy testvért választanának — a MÁV-kórusra gondoltunk: ha ők a vendéglátásra vállalkoznak, legközelebb vendégei lehetnek az ottani családoknak. Azt gondolom, ezek a barátkozásnak a legolcsóbb formái, de nem kerülne többé az úszócsemeték téli edzőtáborozása, a sportrepülők kapcsolatfelvétele, a német nyelvtanárok továbbképzése, amelyért cserébe mi ottani pedagógusokat fogadnánk. Építészaink sem mondanának nemet talán

arra, hogy a darmstadt építészeti főiskolán előadásokat tartsanak.

— A testvérséget, persze, a gazdaság is kamatoztatná...

— Jó, hogy ez szóba kerül. Határozottan érdeklődnek egy olyan sportszálló építése iránt, melyben aktív sportoló (úszó, lovagló, teniszező) turisták pihenhetnek nálunk. Szóba kerültek a mi vizgyógyászati adottságaink is. S hogy háziasszonyi minőségemet se tagadjam meg, tárgyaltam egy konyhafelszerelési és barkácscikkek forgalmazó nagykereskedővel, aki akár hónap nyitna Szeveden — forintért áruló — szakboltot. Ha a nálunk szokásos engedélyezési eljárások nem olyanok volnának, amilyenek, ezek a vállalkozások rövid idő alatt megvalósulhatnának. De még egy-egy, az enyémhez hasonló, kapcsolatfelvevő, de már konkrét megállapodásokat eredményező úthoz is engedélyes és kuncsgatók kellene!

— Utiköltség, napidíj is, gondolom...

— A tanácsokat felügyelő Belügyminisztérium csak a közelmúltban határozta el magát: az ilyen célra felhasználható keretét majd elosztja a városok között, hogy maguk dönthessék el a felhasználás módját. Teszem azt, hadd küldje el három-négy képviselőjét autóval Darmstadt valamennyi testvérvárosának polgármesterei találkozójára — két-három tank benzint sokkal kevesebbe kerülne, mint mondjuk, az én tizenkétezer forintos vonatjegyem. Erről a találkozórol egyébként hadd mondjam el: Szeved számára több, eddig nem említett szempontból is fontos volt a jelenlétünk. A város neve bekerült a testvérvárosi köztudatba, s nem lehet számunkra érdektelen, hogy Hollandia, vagy Svájc képviselői ennek az európai nagycsaládnak egy tagjaként fogadnak el bennünket. S hogy ez egyre inkább így van, jelzi: Günther Metzger úr, Darmstadt főpolgármestere, egyszersmind az Európai Testvérvárosok Szövetségének elnöke, pártolja azt a tervünket, hogy a magyar-osztrák világhiállítás idején Szeved rendezze meg a testvérvárosok szövetsége világgkongresszusát.

Pálffy Katalin

Küszöbök

Az ellenzék keserű csalódásáról beszélt például a BBC. Mégis úgy tűnik, mintha a nyugati hírmagyarázó belénk vetitene önön csalódását. A képlet, ugye, az volt, hogy uralkodott az országon egy rendszer, egy igen rossz, ám-bár viszonylagos biztonsággal mégiscsak szolgáló rendszer, amit most meg lehetne változtatni, a lehetőség adott, ám az emberek mégsem élnek vele. Az emberek választathatnának, de nem teszik.

A nyugati hírmagyarázó családásról ír, mert kívülről látja a dolgokat. Mi viszont benne vagyunk évtizedek óta, úgy tűnik, nyakig, a pusztá létigét kellene cselekvőre változtatni, de hát ez nem olyan egyszerű. Úgy hiszem, egyelőre igazán csalódnj se jutott eszünkbe.

Kollégám írja, ma az újságolvasás az egyik legfontosabb állampolgári tett. Igen, a ránk vonatkozó kicsinyke világban polgári módon részt venni, nos, ez egy szabadabb nyilvánosság médiumán keresztül vezet. A tömegkommunikáció ezért küszködik hónapok óta, ugyanakkor, amíg a szabad politizálásnak nem alakul ki alkotmányosan biztosított feltételrendszere, amíg a dolog nem garantált, addig látványos eredmények se lesznek. A politika hétköznapi mozdulatainak

egyelőre nincs tere, nincs helye. A politika piacára a vevők vagy ki se mentek, vagy csak óvatosan közelődnek. Sok az árús, nagy a hangzavar. Ilyet még nem láttak. Az ügyet lehet derogálni, bagatellizálni, mondván, hogy a módszerek úgyse változnak, az ellenzéki épp-úgy durva és agresszív, mint évtizedeken át a hatalom volt, de ez is csak azt jelzi, benne vagyunk az ügyben. Minden értékelés, helytől és időtől függően, taktikai jelleget kap. A marxista egységplatform több millió ember nevében deklarál. A múlt ismeretében ez: félelmetes és veszélyes. Az ellenzéki pártok kicsinységében és hangjuk erejében kétségtelenül van valami mulatságos, de különbséget kell tenni azon ügyek között, melyek önnön kisserőségüket soha le nem vetkőzik, és olyan ügyek között, amelyekben igenis ott van a fontosság és a majdanj nélkülözhetlenség jellege. A dolgok „törpésítésével” ezért kell óvatosan bánni.

A vevő méltéktartását egy nyugati polgár nem érti meg, mert nem élte meg a helyzetet. Nekünk ellenben tapasztalataink vannak egymásról. Kis nép vagyunk, túl közel lakunk egymáshoz. Bemegy az ember az emeletes házba, a földszinten lakik a funkcionárius, az orvos, feljöttük egy régi ellenzéki, szomszédja rendő, az ő szomszédja vízvezeték-szerelő... stb. Tudjuk, ki mikor rúgott be, ki mikor panaszkodott a házmeztérnél, ki bömböltél állandóan a rádiót.